

با ۱۰۰ سال پول نفت، حتی یک شهر به شهرهای بزرگ ایران اضافه نشد!

اغلب شهرهای بزرگ ایران، قدمت تاریخی دارند و هیچکدام در زمان معاصر تاسیس نشدند. از طرفی تاسیس یا رونق برخی از این شهرها، یادگار برخی حکومتها در ایران هستند مثلا همدان (پایتخت مادها)، شیراز (پایتخت هخامنشیان)، مشهد (از زمان امویان و امام رضا(ع) و پایتخت افشاریه)، تبریز (اولین پایتخت صفویه)، اصفهان (دومین پایتخت صفویه) و تهران (پایتخت قاجاریه).

حال، سوال اینجاست که چرا در تاریخ معاصر، با توجه به رشد سریع فناوری و نیازمندی‌های جدید در طراحی شهرها، حتی یک شهر بزرگ به شهرهای ایران اضافه نشده درحالیکه درآمدهای نفتی خوبی در این ۱۰۰ سال عاید کشور شده است؟؟؟

واقعا وقتی ۵۰ سال دیگر، که صادرات نفت ایران قطع شد، فرزندان ما خود نمی‌پرسند که چه اثر ماندگاری از دوران ثروت نفت برایشان به ارمغان گذاشته شده است. شاید طرح‌هایی مانند احداث یک شهر بزرگ و مدرن یا طرح‌های عظیم این‌چنینی می‌توانست یک سرمایه‌گذاری برای نسل‌های آینده باشد.

از طرف دیگر، حکومت جمهوری اسلامی با احداث یک پایتخت بزرگ (یا حتی پایتخت اقتصادی)، می‌تواند نام خود را برای همیشه در تاریخ ایران ماندگار کند؛ یک شهر مدرن و امروزی بر اساس معیارهای معماری ایرانی - اسلامی در بین شهرهای پیشرفته دنیا.

واقعیت این است که ما تا به امروز، هیچ شهر مدرنی که مطابق شهرهای مدرن امروزی باشد نداریم حتی تهران. چراکه اکثر این شهرها بر اساس نیازهای چند قرن پیش بنیان‌گذاری شده‌اند و ایجاد تغییرات بزرگ در آنها یا با مشکل میراث فرهنگی مواجه است یا خرید و تملک اراضی و املاک بسیار بسیار پرهزینه است و به نوعی "آفتابه خرج لحیم است!". بطور مثال می‌توان به هزینه‌های سرسام‌آور اصلاحات شهری در تهران اشاره کرد که با هزینه آن، شاید می‌شد یک شهر بزرگ در جای دیگر احداث کرد، یا پروژه متروی اصفهان که بعد از ۲۰ سال، هنوز با مشکلات بزرگی مواجه است.

شهر مدرن یعنی شهری که در آن همه امکانات، مدرن و پیشرفته باشند؛ مانند نیازهای حمل و نقل (مسیر مترو، اتوبوس سریع‌السیر، اتوبان‌ها، خیابان‌بندی‌ها)، دسترسی متوازن به خدمات شهری (مراکز تجاری، فرهنگی، تفریحی، پزشکی، اورژانس و آتش‌نشانی)، محیط زیست (آلودگی و گرد و غبار و امکان جابجایی هوا)، دوری از گسل زلزله (تا جای ممکن)، ساختمان‌های مقاوم در برابر زلزله، مسیرهای از پیش تعیین شده تلفن، برق و غیره، مدیریت شهری آب (آب آشامیدنی، غیرآشامیدنی و فاضلاب)، نیازهای پدافند غیرعامل، رعایت معماری یکپارچه و متناسب با معماری اسلامی و ایرانی و بسیاری از نیازهای شهرهای مدرن امروزی.

خلاصه اینکه - تبدیل یک شهر قدیمی به شهر مدرن و امروزی، کاری نادرست از نظر باستانی، هزینه‌بر، زمان‌بر و در واقع غیراقتصادی و غیرمفید است - چراکه ایران سرزمین پهناوری است و مانند بسیاری از کشورهای اروپایی مشکل مساحت و تامین زمین ندارد.

برای ایجاد یک شهر بزرگ، باید انگیزه برای تمرکز و حضور جمعیت وجود داشته باشد که پایتخت سیاسی یا اقتصادی بودن، یک گزینه خوب است.

شاید هراس تمام دولتها در دهه‌های گذشته، از هزینه‌های احداث یک شهر بزرگ یا پایتخت جدید باشد ولی در واقع، تمرکز جمعیت خود باعث ارزشمند شدن اراضی یک منطقه (برای کاربری مسکونی و تجاری) می‌گردد که دولت با فروش آنها می‌تواند بخش زیادی از هزینه‌ها را جبران کند. مزیت‌های دیگر این طرح عبارتند از:

۱- تمرکز سرمایه‌ها و سرمایه‌گذاران در این طرح با توجه به جذابیت طرح، برای حداقل ۲۰ سال و جمع‌آوری سرمایه‌های سرگردان و نقدینگی که عمدتاً باعث بحران‌های اقتصادی در کشور هستند.

۲- ایجاد اشتغال زیاد برای احداث، تجهیز و راه‌اندازی شهر و امکانات شهری.

۳- حل مشکل مسکن در ایران با توجه به هجوم شرکتهای ساختمانی به پایتخت جدید و کشیده شدن بخشی از بار جمعیتی شهرهای بزرگ ایران به سمت شهر جدید.

۴- استفاده از پول‌های بلوکه شده نفتی ایران در کشورهای دیگر (در شرایط تحریم) برای مشارکت آنها در احداث شهر جدید بجای خرید لوازم غیرضروری و لوکس از کشورهای دیگر (مانند چین و روسیه). با توجه به هزینه‌های بالای عمرانی احداث شهر، بخش عمده‌ای از پولهای بلوکه شده ایران را می‌توان بصورت فاینانس و مشارکت طرف خارجی آزاد و وارد پروژه‌های عمرانی و ضروری نمود و به نوعی تحریم‌های غرب را ناکارآمد نمود. خود این طرح دارای جذابیت فراوان برای کشورهای دیگر است.

به امید روزی که یک دولت در ایران، جرات احداث یک یادگار ماندگار و مدرن از جمهوری اسلامی در تاریخ ایران و در جمع شهرهای مدرن دنیا را داشته باشد.